

Kommunalt ernæringsarbeid: lovverk og politiske føringer

Kapittel 4 i

*God mat for kropp og helse.
Ernæringsarbeid for mennesker med
utviklingshemming*

Lise Beate Hoxmark,
seniorrådgiver/sosionom
Malin S. Finsrud, sosionom
Frambu, 24. oktober 2019

Individet i sentrum: Person med en sjelden diagnose og utviklingshemming

Personens forutsetninger for kunne ta beslutninger og utføre oppgaver i dag har sin bakgrunn i

- historikken
- grad av utviklingshemming
- tilleggsgdiagnoser eller syndromer
- diagnosespesifikke trekk

Relasjon mellom person med utviklingshemming og

- pårørende
- andre beboere i bofellesskap
- naboer
- venner
- kolleger på arbeidsplassen eller dagsenteret
- nære tjenesteytere

Mikrosystemet

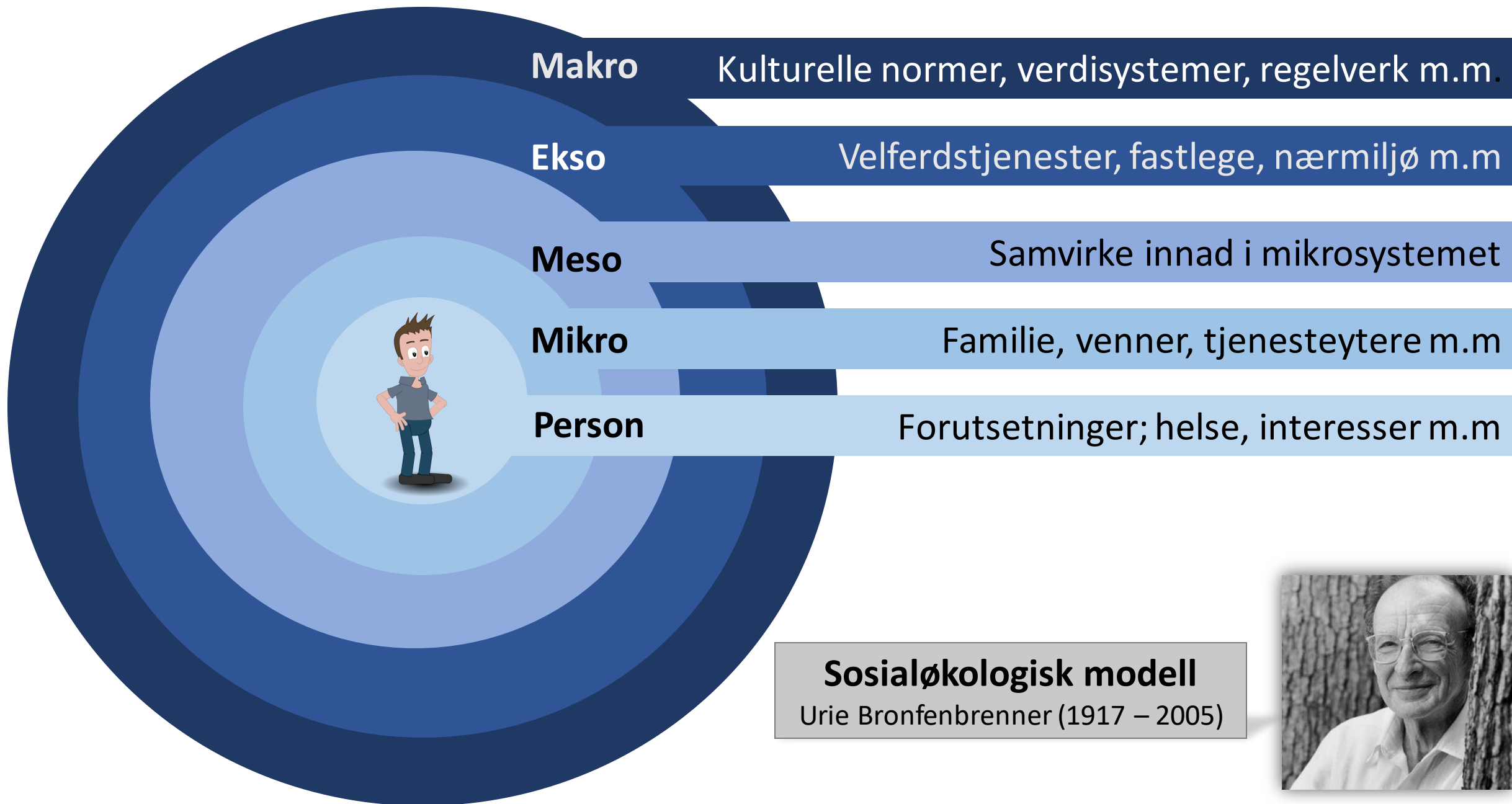
Faglig forsvarlige og omsorgsfulle tjenester

- Anerkjent fagkunnskap
- Faglige retningslinjer
- Allmenngyldige samfunns-etiske normer
- I rett tid
- I tilstrekkelig omfang
- Med tilfredsstillende kvalitet

Helsepersonelloven § 4

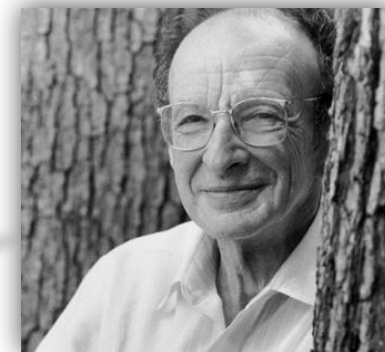
Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellets kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.

Helsepersonell skal innrette seg etter sine faglige kvalifikasjoner, og skal innhente bistand eller henvise pasienter videre der dette er nødvendig og mulig. Dersom pasientens behov tilsier det, skal yrkesutøvelsen skje ved samarbeid og samhandling med annet kvalifisert personell. Helsepersonell har plikt til å delta i arbeid med individuell plan når en pasient eller bruker har rett til slik plan etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5.

Sosialøkologisk modell

Urie Bronfenbrenner (1917 – 2005)

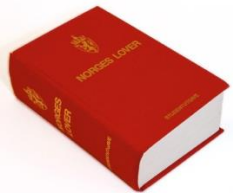

Rammebetingelser

FN's menneskerettighets-
konvensjoner

Helsepersonelloven
Helse- og omsorgstjenesteloven
Pasient- og brukerrettighetsloven

Forskrifter
Veiledere
Strategier

Folkehelsearbeid
Folkehelseloven

Kulturelle normer, verdisystemer, regelverk m.m.

God mat for kropp og helse

Kosthåndboken

Kommunal politikk og administrativt system

Familiekultur

Kultur og holdninger på arbeidsplassen

Hva kan tjenesteytere og personer med utviklingshemming støtte seg på?

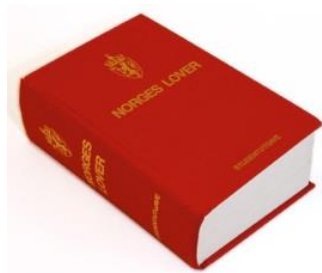
- Rett til helse
- Rett til selvbestemmelse
- Rett til mat
- Rett til et helsefremmende kosthold
- Kommunens plikt og lederansvar
- Helsepersonellens ansvar
- Folkehelse

FNs menneskerettighets- konvensjoner:

- Verdenserklæringen for menneskerettigheter
- FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK)
- FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP-konvensjonen)
- FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

Lover

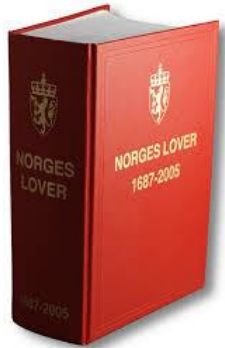

- Menneskerettsloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Pasient- og brukerrettighetsloven
- Helsepersonelloven
- Specialisthelsetjenesteloven
- Folkehelseloven

Forskrifter

- Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten - Kvalitetsforskriften
- Forskrift om en verdig eldreomsorg - Verdighetsgarantien
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjeneste

Refleksjon

Fra menneskerettigheter til praktisk arbeid...

Hvilke muligheter har du for å jobbe systematisk med kosthold og ernæring på din arbeidsplass?

Reflekter og snakk sammen

Hvordan kan personen med diagnose konkretisere sitt tjenestebehov?

- Enkeltvedtak
- Klage
- Individuell plan

Enkeltvedtak

- Retten til å søke
- Forutsigbarhet og fleksibilitet, men tilstrekkelig spesifikke
- Krav til vedtaket
- Samhandling krever ressurser – skrives i vedtaket

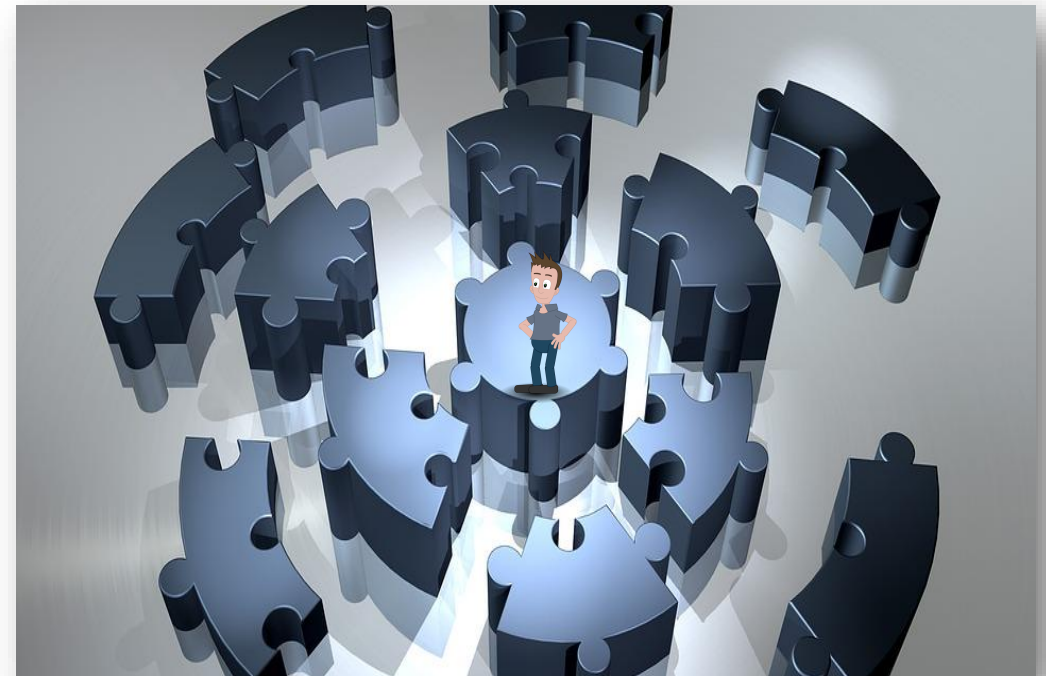
Klage

- Klage på innhold og gjennomføring
- Det nytter å klage – mange saker omgjøres

Individuell plan

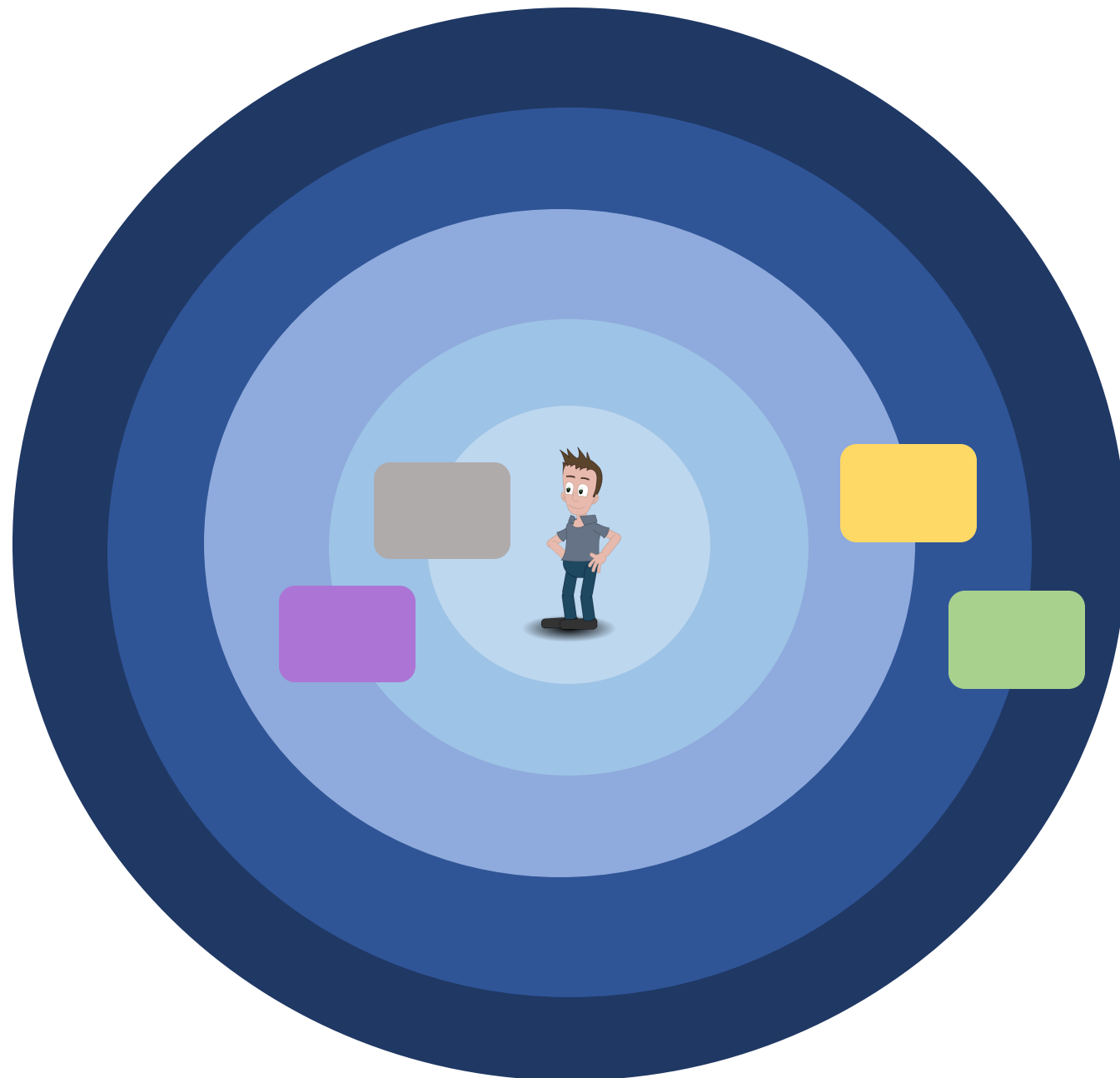
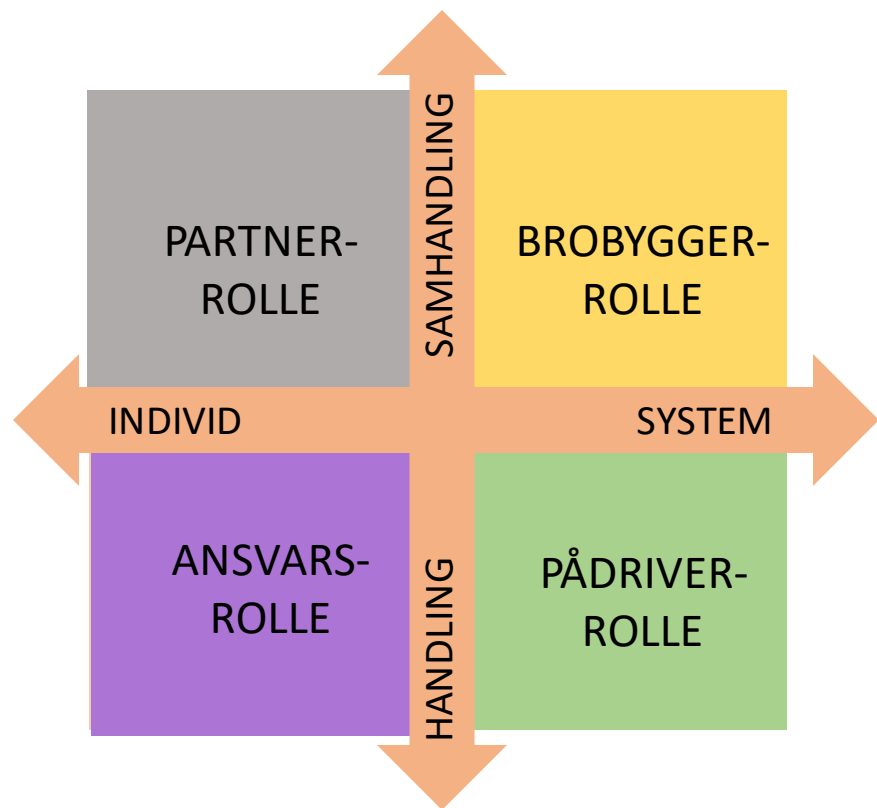
- Mål – tiltak – ansvarlig – evaluering
- Kosthold, måltider og ernæring
- Tildeling av tjenester og tjenesteomfang
- Helhet, koordinering og samarbeid
- Medvirkning krever tilrettelegging

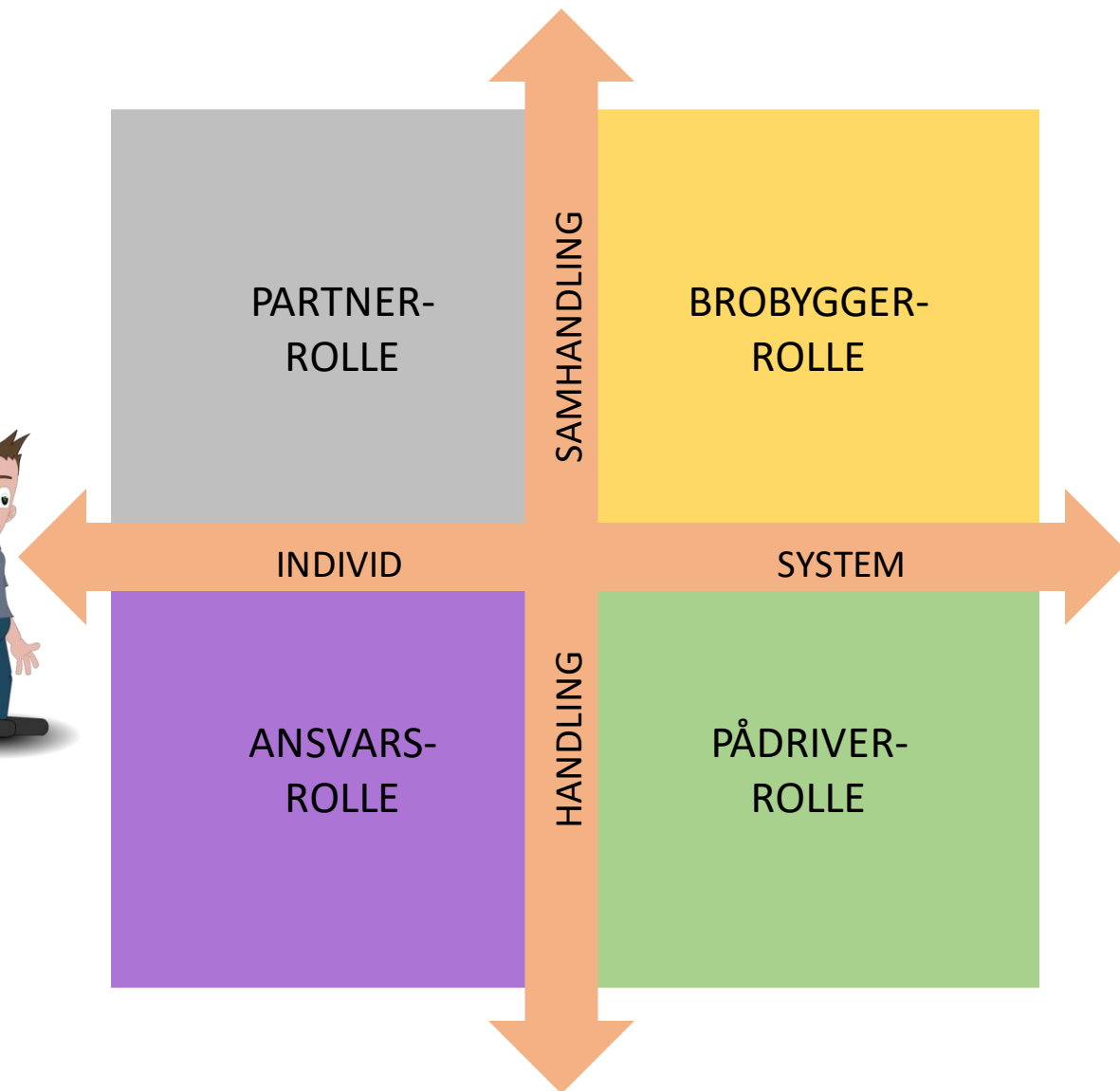
Det er hjelp å få

- Ombudsordningene
- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjons rettighetssenter
- Diagnosespesifikke brukerorganisasjoner

Vernepleierens kjerne roller,
Brask, Østby og Ødegård, 2016

The Team Model,
Juvenile Neuronal Ceroid Lipofuscinosis,
Childhood Dementia and Education,
Rokne og Elmerskog, 2019

